

De EU verzwakt de regels die mens en milieu beschermen

Het maatschappelijk middenveld, vakbonden en belangenorganisaties richten zich op voorzitter Von der Leyen, de Europese commissarissen en de EU-lidstaten om te verklaren dat onze rechten, planeet, gezondheid en rechtvaardigheid niet te koop zijn.

De EU riskeert een nieuwe race naar de bodem. Onder voorzitterschap van Ursula von der Leyen legt de Europese Commissie een ongekennde golf van drastische bezuinigingen op regelgeving ter bescherming van arbeids- en sociale rechten, mensenrechten, digitale rechten en het milieu voor. In dit plan zouden Commissie en de EU-lidstaten de komende vier jaar de regels voor bedrijven die in de EU actief zijn, kunnen afbouwen.

Regulaties die ervoor zorgen dat wij eerlijke, rechtvaardige en gezonde levens kunnen leiden, worden nu al slecht gehandhaafd. Ondanks duidelijke waarschuwingen, worden deze regels nu in een ongekend tempo ingetrokken, afgezwakt of betekenisloos gemaakt.

Na acht maanden ambtstermijn, is het duidelijk dat de nieuwe “inzet om te simplificeren” (“unprecedented simplification effort”) eigenlijk “deregulatie” betekent. Regels en wetgeving die ons allemaal beschermen van de gevolgen van de hebzucht van grote corporaties, regels die ervoor zorgen dat wij schone lucht kunnen ademen en een gezonde maaltijd op tafel kunnen zetten, worden allemaal opgeofferd. Regels die ervoor zorgen dat wij in veilige en eerlijke condities kunnen werken, de natuur kunnen beschermen, discriminatie tegen kunnen gaan, corruptie aan kunnen pakken, toegang hebben tot eerlijke en veilige financiële producten, en onze digitale veiligheid en privacy kunnen beschermen - die ons vandaag en morgen veilig houden - worden weggesneden.

De Commissie hamert erop dat dit over het weghalen van onnodige bureaucratie gaat, maar de realiteit ondersteunt dit niet. Zij stellen dat vertrouwen op grote bedrijven om het juiste te doen het Europese bloc meer “competitief” maakt, en dat het verminderen van regulatie nodig is om “innovatie” te bevorderen. Maar er zijn genoeg verhalen in de geschiedenis van de EU die ons anders vertellen, bijvoorbeeld de financiële crisis en Dieselgate.

EU regulaties worden geschrapt zodat shareholders met minder beperkingen mens en planeet kunnen uitbuiten. Onze veiligheid wordt verhandeld voor winst, en ons vertrouwen in de democratie vaagt weg.

Nieuwe maatregelen geven corporaties een plek aan de tafel van EU wetgeving, terwijl diegenen die in het publieke belang werken buitengesloten worden. Gebrekkige consultatie vordert de toegang van bedrijven nog verder. Ondertussen zien we dat maatschappelijke organisaties

gemarginaliseerd worden. Om het erger te maken, wordt het organisaties die functioneren als waakhonden steeds moeilijker gemaakt, door bezuinigingsbeleid die budgetten en personeel doen krimpen.

De Commissie en Raad van Staten van de EU proberen de mechanismes die ons beschermen dagelijks te verkleinen. Meerdere van de grote voorstellen zijn er al doorheen gejaagd zonder dat de Commissie hun taak vervult door de nodige Impact Assessments. Dit wordt verergerd door het gebruik van het "urgent procedure" (spoedprocedure), wat geen ruimte laat voor democratisch debat in het Europese Parlement.

De principes van wetgeving maken zijn een fundament voor de democratie. Door de kantjes er af te lopen, legt de Commissie kritische stemmen het zwijgen op, en heropent zij legislatie die het resultaat was van een democratisch proces - en dus een compromis tussen de verschillende politieke machten in de EU.

Deze golf van deregulering creëert vele risico's: extreemrechts en anti-democratische krachten versterken, corruptie bevorderen, ongelijkheden vergroten, de dringend noodzakelijke actie voor de bescherming van klimaat en milieu vertragen, en essentiële bescherming en diensten ontnemen van gemeenschappen en arbeiders. De agenda van 'simplificeren' is te ver gegaan:

- **Verantwoording en rechtvaardigheid van bedrijven zijn verder weg dan ooit:** de Commissie en de Raad hebben de Commissie en de Raad hebben klimaatactie, milieubescherming en mensenrechtenverplichtingen in toeleveringsketens drastisch ondermijnd door de CSDDD te verzwakken. De transparantie over duurzaamheid wordt sterk verminderd door de reikwijdte van rapporterende bedrijven in de **Corporate Sustainability Reporting Directive** en de **EU Taxonomy**.
- **Onze leefgebieden en biodiversiteit kunnen belangrijke bescherming verliezen, terwijl chemicaliën onze gezondheid bedreigen:** De Commissie heeft voorgesteld om milieuverplichtingen uit haar Gemeenschappelijk Landbouwbeleid te schrappen, inclusief maatregelen ter bescherming van wetlands en veengebieden. Wetten rondom chemicaliën die er in de cosmetica gebruikt worden en etiketteringsregels voor gevaarlijke chemicaliën worden ondermijnd, terwijl er aanwijzingen zijn dat het voorgestelde verbod op 'forever chemicals' (PFAS) zal worden verzwakt.
- **De druk wordt weggenomen van vervuilers:** Verdragen in verplichte plannen om vervuilende industriële locaties schoner, circulaire en klimaatvriendelijker te maken zijn onderdeel van transparantie en bedrijfsverantwoordelijkheid te vermijden.
- **Verzwakte klimaatdoelstellingen bestaan voor bedrijfswensen in plaats van planetaire behoeften:** de EC heeft, met sterke steun van EU-lidstaten, een 2040-doelstelling voorgesteld om emissies met 90% te verminderen vergeleken met 1990. Deze doelstelling bevat plannen om het beleid die door de klimaatwet is vastgesteld te verzwakken door verschillende vormen van "flexibiliteit" in te voeren. Het introduceren van internationale kredieten binnen EU-klimaatdoelstellingen zou de EU's ambitieniveau verzwakken vergeleken met een puur binnenlandse doelstelling, die al achterblijft bij haar globale eerlijke aandeel.
- **Een decennium van vooruitgang op het gebied van digitale rechten kan ongedaan worden gemaakt:** het heropenen van de ruggengraat van het EU-digitale regelboek – de Algemene Verordening Gegevensbescherming – betekent dat gevoelige gegevens van mensen zonder bescherming kunnen worden verwerkt. Verdere aanvallen op op regels zoals de AI-wet, en het geplande Digital Package, kunnen regels ondermijnen die ons digitale leven beschermen tegen AI en surveillance door staat en bedrijven.
- **Een race naar de bodem voor arbeiders:** Bezuinigingen op sociale rechten en bescherming dreigen, aangezien het voorstel voor een '28e regime' bedrijven een makkelijkere set Europese regels zou bieden. Dit is een ingang voor het omzeilen van nationale arbeidswetten en vakbondsrechten.
- **Meer armoede:** De Commissie wil middelen ter bestrijding van armoede omleiden om bedrijven en industrieën te ondersteunen, inclusief tech en defensie.

- **Het pad naar een rechtvaardige en gelijkwaardige samenleving verdwijnt voor onze ogen:** De intrekking van de Horizontale Anti-Discriminatie Richtlijn geeft duidelijk aan dat mensen en rechten geen prioriteit zijn voor de Europese Commissie. Het enige gebied waar nieuwe regels toenemen zijn die voor de bestraffing en surveillance van gemarginaliseerde groepen, in een context van verhoogde uitgaven, wetgeving en beleid op de gebieden van criminalisering, surveillance en militarisering.
- **Financiële hervormingen teruggedraaid, wat de weg vrijmaakt voor een nieuwe crisis:** Verdragen en uitzonderingen worden ingevoerd in de **prudentiële kapitaalregels** voor banken die internationaal zijn overeengekomen na de mondiale financiële crisis van 2007-2009. Deze regels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat banken hun risico's beheren met voldoende buffers om verliezen op te vangen. Tegelijkertijd kunnen maatregelen bedoeld ter ondersteuning van duurzame financieringspraktijken worden weggenomen.

Met deze stappen – een kleine selectie van de vele dereguleringsvoorstellen, initiatieven en strategieën – beweert de Commissie Europa vriendelijker te maken voor bedrijven en internationaal competitiever. Daarmee creëren zij een toxische en minder gelijke wereld voor arbeiders, gezinnen en kwetsbare groepen, en een ongelijk speelveld voor bedrijven die hun zaken verantwoord willen voeren. Op de lange termijn zal de leugen dat het te prijzig is om mensen en het klimaat vandaag te beschermen een te hoge kost hebben voor onze gezondheid, veiligheid, rechten, gelijkheid en vrijheden morgen.

In plaats van deregulering, roepen wij EU- en nationale wetgevers op om de rechten die verankerd zijn in het EU-Handvest en internationaal mensenrechtenrecht te beschermen en te bevorderen:

1. Keur wetten goed voor sterkere bescherming van sociale zekerheid, arbeiders, consumenten, anti-discriminatie, rechtvaardigheid, klimaat- en milieurechtvaardigheid, privacy en gegevensbescherming, en tegen toxische chemicaliën;
2. Eis meer transparantie en verantwoordelijkheid van bedrijven, en toegang tot justitie voor degenen die schade hebben geleden;
3. Neem verantwoordelijkheid voor de negatieve impact van EU-activiteiten, zoals mijnbouw, ontoereikende klimaatdoelstellingen en toxische chemicaliën, op andere regio's en gemeenschappen;
4. Maak implementatie en handhaving mogelijk van wetten die rechten, rechtvaardigheid en publieke belangen beschermen. Door meer middelen te verstrekken aan organisaties die als waakhond functioneren en implementatierichtlijnen en ondersteuning van digitale regels;
5. Versterk beschermingen voor maatschappelijke organisaties, vakbonden, mensenrechtenverdedigers, journalisten en activisten;
6. Garandeer dat het maatschappelijk middenveld, vakbonden, getroffen gemeenschappen en andere representatieve actoren van het algemeen belang op betekenisvolle wijze geraadpleegd, opgenomen en gerespecteerd worden in EU- en nationale wetgeving.

In een tijd van extreme ongelijkheid, inclusief economische, sociale en financiële uitsluiting, klimaatvernietiging, democratische terugval, surveillancekapitalisme, uitbuiting van arbeiders, diepgewortelde structurele schade en discriminatie en brede mensenrechtenschendingen: roepen wij op tot meer bescherming, niet minder!